

gen Berthelsen og jeg har anført, hvorledes vi principielt saa paa hele Spørgsmaalet — det findes paa Side 100 i Boligkommissionens Betænkning —, idet det er klart, at alle Partier ikke kan faa deres særlige Opfattelser ind under een Hat, og at derfor de enkelte Partier paa forskellige Punkter nærmere maa præcisere deres Stilling. Jeg vil da gerne nævne, at vi paa Side 100 i Betænkningen udtrykkelig slaar dette fast, at paa Grund af Krigsforholdene har vi været inde i en Tilstand, hvor de enkeltes Interesser maatte bøje sig for, hvad Samfundet krævede, men vi siger endvidere, at vi nu er inde i en Afviklingsperiode, og at de af Krigsforholdene begrundede Restriktioner følgelig ikke i Længden vil kunne opretholdes. Hertil føjer vi: „Under disse Omstændigheder anser vi det for tvivlsomt, om en varig eller mangeaarig Beslæggelse af en enkelt Klasse Borgeres — Grundejerne i Byerne — Konjunkturgevinst vil være tilraadelig og retfærdig, ogsaa i Betragtning af Pengenes nedsatte Værdi. Det bør her tages i Betragtning, i hvilken Udstrækning man kan begrænse og faktisk ogsaa begrænser den Gevinst, som Kapitalanbringelse i Aktier og Produktionsmidler i Almindelighed afkaster. Principielt er Baandlæggelse af Profit kun tilraadelig, naar det sker gennem Foranstaltninger eller Beskatning, der rammer alle lige.“ Nu ved enhver, at mange Borgere i dette Land har været inde under saadanne Restriktioner; holder vi os kun til Ejendomsbesidderne, saa har Landejendomsbesiddernes Interesser været begrænset af Foranstaltninger, der har fundet Udtryk gennem de forskellige Aars Kornlove. Nu er vi for Landbrugernes Vedkommende gaaet bort derfra, men endnu har vi Restriktioner, der berører Grundejernes Interesser i Byerne, nemlig Huslejeloven, og vort Partis principielle Standpunkt er dette, at vi skal over til en Afvikling, vi kan ikke behandle een Slags Ejendomsbesiddere anderledes end andre.

Jeg ser saaledes paa Forholdet — i øvrigt i Overensstemmelse med Udtalelser af det ærede Medlem Hr. Lemvig-Müller —, at den Huslejelovgivning, vi har haft i flere Aar, i Virkeligheden har bidraget sit til at stavnsbinde Lejerne til en bestemt Lejeforholdene. Den har virket saaledes paa Lejeforholdene, at Beboelsen, navnlig her i København, i mange Henseender er blevet uøkonomisk og uhygiejnisk, idet Boligens Størrelse i mange Tilfælde i Øjeblikket slet ikke svarer til, hvad vedkommende har Raad til, og ej heller til vedkommendes

Børneantal. Men man har ikke kunnet komme til at flytte i den Udstrækning, som har været ønskelig, og jeg tror netop, det vil være af Betydning, at man i nogen Maade løsner Baandene, for at vi kan komme ind under sundere Forhold i saa Henseende.

Jeg skal til det ærede Medlem Fru Elna Munch kun sige, at naar hun og Borgerrepræsentationen stadig holder paa dette: Huslejeloven skal først falde bort, naar der ingen Bolignød er, saa er man i Virkeligheden, som jeg sagde i Gaar, kommet ind i en Blindgyde, thi naar man ikke kan skaffe det nødvendige Antal Boliger til Veje ved offentlige Foranstaltninger, ved Tilskud fra Stat eller Kommune, saa har vi kun de private at falde tilbage paa. Det ærede Medlem er jo ikke i Besiddelse af en Aladdinslampe, der kan fremtrylle de nødvendige Boliger. Vi maa tage de faktiske Forhold, som de ligger, og naar, som det er udtalt, Huslejereguleringen er en Hindring for, at det private Byggeri kan komme i Gang, kan det være rimeligt at overveje, om det ikke er fornuftigt i nogen Maade i alt Fald at lempe Huslejereguleringen netop for at sætte Initiativ i det private Byggeri.

Jeg skal saa kun til Slutning gøre en Bemærkning til det ærede Medlem Hr. Hauge. Jeg vil minde det ærede Medlem om, at det socialdemokratiske Partis største Ekspert paa Byggeriets Omraade, det ærede Medlem Hr. J. Chr. Jensen, som jo ikke er til Stede ved disse Forhandlinger, da han er i Udlandet, har udtalt som sin Opfattelse, at Prisniveauet for Byggeriet vilde falde i Lave efter Krigen paa et Niveau, der laa 50 pCt. over Byggepriserne før Krigen, altsaa paa et Niveau paa 150. Nu oplyses det, at man regner med, at der i Øjeblikket vil kunne bygges til en Pris, der ligger paa 175 i Forhold til 100 før Krigen. Der er altsaa her et Spillerum paa 25, hvor der skulde kunne ligge et Konjunkturtab. Men naar Stillingen er endnu vanskeligere, hænger det sammen med, at man mange Steder, navnlig her i København, ikke har forhøjet Huslejen i ældre Ejendomme op i Nærheden af det Niveau, hvor man mente Prisen vilde falde i Lave efter Krigen, thi det turde dog være givet, at hvis man ikke ønsker en vedvarende, en permanent Huslejelovgivning, maa Huslejen i ældre Ejendomme løftes op nogenlunde hertil. I Provinserne har man jo netop taget disse Forhold i Betragtning og tilladt en Husleje-forhøjelse, der ligger mellem 40 og 50 pCt., altsaa noget nær ved det Prisniveau, vi kan vente os i Fremtiden, og derfor vil Risikoen ved at give fri dér være væsentlig mindre end i